

VLIZINE

jrg. 18, nr. 5 (mei 2017)

Hét e-zine met praktische informatie over onderzoek en beleid door en voor Vlaamse mariene wetenschappers.

Maandelijks uitgave, naar keuze met wekelijkse/dagelijkse updates [[abonnement aanpassen](#)]

V.U.: Jan Mees - Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

Redactie: Jan Seys, Nancy Fockedeij, Karen Rappé

1. Kalender

- 1.1. WereldOceaanDag 2017: nog veiliger naar zee met SEAFety First
- 1.2. SEAFety First pop-up activiteiten in juni
- 1.3. EMSEA17 conferentie Malta: Ocean Literacy in Europa
- 1.4. Expo Monsterboeken Oostendse Visserij
- 1.5. VLIZ ledendag 2017: Schelpdieren binnenstebuiten
- 1.6. Expo: 165 jaar officiële zeevisserij langs de Belgische kust

2. Vacatures, beurzen en fondsen

- 2.1. Onderzoeksgroep Marine Biologie van de UGent zoekt assistent voor PhD-onderzoek naar mariene voedselwebben

3. Zeewaarnemingen

- 3.1. Grote volkstelling van walvissen, dolfinen en bruinvissen in Atlantische wateren

4. Doctoraten

- 4.1. PhD Caroline De Tender: bacteriën in zee vinden een nieuwe leefwereld op plastic afval

5. Vraagbaak

- 5.1. Wat doe jij om onze Noordzee en oceaan te beschermen? Registreer je project voor de VN Ocean Conference!

1.1. WereldOceaanDag 2017: nog veiliger naar zee met SEAFety First

Met 82 bemande reddingsposten is de Vlaamse kust voor strandgangers een van de veiligste ter wereld. Redders, waarschuwborden, vlaggen en boeien zorgen ervoor dat we zorgeloos kunnen genieten van een dagje zon, zee en strand. Toch blijft het strand een uitdagende omgeving waar het gevaar soms uit onverwachte hoek komt. Tijdens WereldOceaanDag in Oostende op 8 juni en gedurende de ganse zomer tijdens pop-up activiteiten langsheen de kust maak je kennis met een of meerdere van de 13 mogelijke strandgevaaren. Sommige treden vaker op en veroorzaken kleine hinder. Andere komen uitzonderlijk voor, maar kennen mogelijks ernstige gevolgen. Op deze evenementen kom je te weten hoe je als strandbezoeker deze gevaren kan voorkomen. En wat je moet doen als je dan toch in een gevaarlijke situatie terecht komt. Omdat een verwittigd persoon er twee waard is: SEAFety First!

We nodigen iedereen graag uit op WereldOceaanDag 8 juni in CC De Grote Post in Oostende voor een avondvullend programma o.a. met lezingen, stand-up comedy, debat en een zeemarkt met interactieve demonstraties door onze partners over de verschillende strandgevaaren en reddingsactiviteiten. Bekijk het programma van WereldOceaanDag in al zijn details op de website van SEAFety First: www.vliz.be/seafetyfirst. Deelname aan WereldOceaanDag is gratis, maar registratie is wel verplicht.

Ook tijdens de maanden juni, juli en augustus zal SEAFety First hier en daar opduiken langs de Vlaamse kust. Onze partners broeden op: lezingen, doe-activiteiten, expo en rondleidingen. Hou de website www.vliz.be/seafetyfirst in de gaten!

Link: www.vliz.be/nl/SEAFetyFirst

[naar boven]

1.2. SEAFety First pop-up activiteiten in juni

Op WereldOceaanDag wordt de campagne van SEAFety First op gang getrokken (zie eerder in deze VLIZine). Die heeft als motto: Nog veiliger naar het strand door goed geïnformeerd te zijn over de mogelijke gevaren. Ook tijdens de maanden juni, juli en augustus kun je op diverse pop-up activiteiten langsheen de kust kennismaken met een of meerdere van de 13 mogelijke gevaren die van het strand een uitdagende omgeving maken. In juni

kun je SEAFety First aantreffen op Bunkerdag en Grijsberen.

Op zondag 11 juni kun je op Bunkerdag naar het provinciedomein Raversyde. Doorlopend van 13:30 tot 18:00 is het domein en het museum toegankelijk. Speciaal voor SEAFety First worden twee stiltewandelingen georganiseerd rond de gevaren op het strand tijdens de wereldoorlogen. Inschrijven is hier wel noodzakelijk vóór 11 juni (via 059 70 22 85 of info@raversyde.be). Doorlopend is er ook een mini-tentoonstelling te bezichtigen over de mijnen op het strand en in de polder tijdens de Tweede Wereldoorlog (geen inschrijving nodig) en worden speciaal voor deze dag enkele bunkers en ruïnes opengesteld voor het publiek.

Het event Grijsberen op 23 juni is er dan weer speciaal voor senioren. Minder mobiele senioren kunnen veilig pootje baden onder begeleiding. Zee-animatoren gidsen op het strand en leren je alles over de mogelijke gevaren van strand en zee. En in het mobiele strandlab zijn demo's en experimenten te zien rond gevaarlijke dieren, het risico van putten graven en drijfzand.

Lees er alles over op de website van SEAFety First:

Link: www.vliz.be/seafetyfirst/juni2017

[naar boven]

1.3. EMSEA17 conferentie Malta: Ocean Literacy in Europa

De 5de conferentie van de European Marine Science Educators Association (EMSEA) speelt zich af binnen de oude stadsmuren van Valletta in Malta, van 7-10 oktober 2017.

De conferentie brengt gelijkgezinden in het onderwijs en de promotie van Ocean Literacy samen. Op het programma staan verschillende keynote speakers, korte voordrachten, workshops, open discussies, excursies en veel gelegenheid tot netwerken. Voorafgaand de 3-daagse conferentie krijgen lokale leerkrachten een trainingsdag over meer oceaan in de lessen en curricula, mede-georganiseerd door VLIZ. Een abstract voor een presentatie indienen kan nog tot 15 juni. Thema's zijn: 'Ocean and human health', 'The digital age of Ocean Literacy' en 'Future scenarios and roles for Ocean Literacy'. Abstracts voor open sessies behoren ook tot de mogelijkheid. Registreren aan het early bird tarief kan tot 3 juli.

Link: www.um.edu.mt/events/emsea2017

[naar boven]

1.4. Expo Monsterboeken Oostendse Visserij

In het weekend van 16 tot 18 juni kun je in de Sint-Antoniuskerk in de Vuurtorenwijk (Opex) in Oostende de expo Monsterboeken Oostende Visserij gaan bewonderen. Bevlogen verzamelaars Roland T'Jaecks, Daniel Moeyaert en Ginette Legein geven een inkijk in het leven en werk van Oostendse vissers, aan de hand van hun monsterboeken. Ook tonen deze aan dat de zee niet alleen geeft, maar soms ook neemt.

In elke traditionele vissersfamilie is er wel een grootvader, vader, broer, neef of welke relatie ook, die op zee het leven liet. De zondag van dat weekend wordt in de kerk een vissersmis georganiseerd (9:30), zoals jaarlijks de traditie op de eerste zondag na de feestdag van Sint-Antonius.

Daniel Moeyaert en Roland T'Jaecx gaven eerder al expo's, alsook een presentatie over hun verzameling op de studiedag Vissen in het Verleden 2015. Als opwarmertje voor de expo kun je hun verhaal nalezen via onderstaande [link](#).

Heb je zelf een monsterboekje in je bezit en wil je graag bijdragen aan dit initiatief om de Vlaamse visserij te documenteren? Kun je het monsterboekje kortstondig missen om deze te laten inscannen? Contacteer dan Daniel Moeyaert (daniel.moeyaert1@telenet.be) voor meer informatie.

Link: www.vliz.be/imisdocs/publications/293649.pdf

[naar boven]

1.5. VLIZ ledendag 2017: Schelpdieren binnenstebuiten

VLIZ-leden zijn mensen die de zee een warm hart toedragen en die een gezonde interesse hebben in alles wat de zee(wetenschap) te bieden heeft. Hun jaarlijkse ledenbijdrage wordt bovendien geïnvesteerd in projecten die de zeeën en oceaan ten goede komen. Het VLIZ wil zijn leden hiervoor in de bloemetjes zetten, en organiseert op vrijdag 23 juni 2017 een gezellige en leerrijke activiteit in thuisbasis Oostende. De avond staat in het teken van schelpdieren: samen met mariene professionals, VLIZ-medewerkers en SeaWatchers ontrafelen we alle geheimen van de schelpen op ons Noordzeestrand. Deelnemers kunnen twee workshops kiezen uit het ruime gamma aan activiteiten en achteraf aansluiten bij een receptie. Nog geen lid van VLIZ? Doe het gauw via het [online formulier](#). Zo kun je alsnog deelnemen aan de VLIZ-ledendag 2017.

Alles over het programma en registreren op www.vliz.be/nl/VLIZledendag-2017.

Link: www.vliz.be/nl/VLIZledendag-2017

[naar boven]

1.6. Expo: 165 jaar officiële zeevisserij langs de Belgische kust

Geïnteresseerden in de historie van de Belgische visserij moeten zeker tussen 22 juni en 28 juni afzakken naar

het gemeenschapshuis in Zeebrugge. Daar wordt een expo georganiseerd rond dit thema op initiatief van gepassioneerde privéverzamelaars, plaatselijke bedrijven, diensten en verenigingen. Wie trouwens op zondag 25 juni naar Zeebrugge komt, kan de ganse dag ook mee genieten van de "Dag van de visserij", met de zeewijdingsstoet, zeewijding, vismarkt en randanimatie.

Meer informatie in deze brochure:

Link: www.vliz.be/docs/vlizine/18-05/Expo_165-jaar-officiële-visserij-langs-de-Belgische-kust.pdf

[naar boven]

2.1. Onderzoeksgroep Marine Biologie van de UGent zoekt assistent voor PhD-onderzoek naar mariene voedselwebben

De PhD-kandidaat wordt tewerkgesteld als academische onderzoeksassistent (AAP). Naast bijdragen in de onderwijstaken van de onderzoeksgroep (vnl. mariene ecologie) wordt een doctoraat voorbereid in het onderzoeksveld van mariene voedselwebecologie. Goed voor een tweejarig contract dat tot twee keer kan verlengd worden (max. 6 jaar). Deadline vacature: 30 mei 2017.

Link: <http://academicpositions.eu/ad/ghent-university/2017/assistant-biology/99779>

[naar boven]

3.1. Grote volkstelling van walvissen, dolfijnen en bruinvissen in Atlantische wateren

Uit SCANS III - het derde grote internationale onderzoek naar het voorkomen en de verspreiding van walvisachtigen in de Europese Atlantische wateren - blijkt dat er zo'n anderhalf miljoen walvissen, bruinvissen en dolfijnen rondzwemmen. Ten opzichte van het vorige SCANS-onderzoek, dat werd gehouden in 2005, zijn er geen grote verschuivingen te zien.

SCANS III, uitgevoerd in de zomer van 2016, is de derde survey in een serie die begon in 1994 en werd herhaald in 2005. Voor bruinvissen, witsnuitdolfijnen en dwergvinvissen blijkt het beeld stabiel in die 22 jaar. Voor de andere soorten in de regio is volgens de onderzoekers nog minstens één survey nodig om echt betrouwbare uitspraken te kunnen doen.

De meest voorkomende walvisachtigen in het gebied zijn bruinvissen, gewone dolfijnen en gestreepte dolfijnen. Uit het onderzoek kwam al in 2005 naar voor dat het leefgebied van bruinvissen opschuift naar het zuiden. Dit beeld werd bevestigd in de telling van vorig jaar. De hoogste dichtheden bruinvissen bevinden zich nu in het zuidwestelijk deel van de Noordzee en ten noorden en oosten van Denemarken.

In de zuidelijke Noordzee, zijn witsnuitdolfijn, dwergvinvis en bruinvis de belangrijkste bewoners. Bij deze soorten zien we dat een verschuiving naar het zuiden heeft plaatsgevonden. Ons deel van de Noordzee is dus belangrijker geworden voor deze soorten. Voor een goede bescherming is monitoring essentieel.

SCANS III is een internationale samenwerking tussen negen landen aan de Atlantische Oceaan (Nederland, Groot-Brittannië, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Noorwegen, Portugal, Spanje en Zweden). Met drie schepen en zeven vliegtuigen is in zes weken tijd een gebied doorzocht van 1,8 miljoen vierkante kilometer. Deze gestandaardiseerde tellingen volgens de SCANS-methoden leveren betrouwbare gegevens over aantallen en verspreiding van zeezoogdieren. Die informatie die over landsgrenzen heengaat is van groot belang om ze goed te kunnen beschermen. In het kader van de Europese Kaderrichtlijn Marien (oftewel de Marine Strategy Framework Directive) is het verplicht dat deze gegevens worden verzameld. Het Belgisch deel van de Noordzee wordt ook meegenomen in de monitoring (en zit vervat in het deel L - zie rapport).

Lees het volledige persbericht en rapport via de website van Wageningen Marine Research:

Link: <http://www.wur.nl/nl/Expertises-Dienstverlening/Onderzoeksinstituten/marine-research/show-marine/Anderhalf-miljoen-walvissen-dolfijnen-en-bruinvissen-in-de-Europese-Atlantische-wateren.htm>

[naar boven]

4.1. PhD Caroline De Tender: bacteriën in zee vinden een nieuwe leefwereld op plastic afval

Op dinsdag 23 mei 2017 verdedigde Caroline De Tender haar doctoraat: "Microbial community analysis in soil (rhizosphere) and the marine (plastisphere) environment in function of plant health and biofilm formation".

Promotoren van het doctoraat zijn Prof. Dr. Peter Dawyndt van de Universiteit Gent, en Dr. Martine Maes en Ir. Lisa Devriese van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Uit het onderzoek blijken alvast enkele zeer nieuwe inzichten.

Zo blijkt dat het rondrijvend plastic als een transportmiddel kan dienen voor micro-organismen, waaronder ook voor de mens en dier ziekteverwekkende bacteria. De aanwezigheid van micro-organismen op plastic blijkt aan de andere kant ook hoopgevend te zijn, vooral dan voor de zoektocht naar mechanismen voor biodegradatie van plastic. Ook bleek de kolonisatie van plastic afval door schimmels een primeur voor de wetenschap. Lees het volledige persbericht op de ILVO-website:

Link: www.ilvo.vlaanderen.be/language/nl-BE/NL/Pers-en-media/Alle-media/articleType/ArticleView/articleId/4430/Het-ontstaan-van-de-plastisfeer-bacterien-in-zee-vinden-een-nieuwe-leefwereld-op-plastic-afval.aspx#.WSQixyxW70

[naar boven]

5.1. Wat doe jij om onze Noordzee en oceaan te beschermen? Registreer je project voor de VN Ocean Conference!

Van 5 tot 9 juni organiseren de Verenigde Naties in New York een eerste oceanenconferentie in het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen. Nog tot 4 juni kan iedereen - van overheden tot bedrijven, van scholen tot verenigingen en de wetenschappelijke gemeenschap - hun projecten, die op één of andere manier bijdragen aan de bescherming van zeeën en oceanen, invoeren in het register van 'Vrijwillige Engagements' van de Verenigde Naties.

De Verenigde Naties organiseren van 5 tot 9 juni de eerste [Ocean Conference](#) in het kader van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen ([Sustainable Development Goals](#)). Doelstelling 14 "Onderwaterleven" is specifiek gewijd aan oceanen en zeeën en bestaat uit 10 targets, o.a. rond vervuiling (inclusief marien afval en vermisting of eutrofiëring), duurzaam beheer, oceaanverzuring, duurzame visserij en mariene beschermde gebieden. Met het register van Vrijwillige Engagements ([Voluntary Commitments](#)) wil de VN alle initiatieven verzamelen die op één of andere manier bijdragen tot het verwezenlijken van deze targets. Het kan gaan om projecten die recent opgestart zijn, of initiatieven die nog in de pijplijn zitten. Zowel overheden (nationaal en regionaal, maar ook provincies, steden, gemeenten), als het sociale middenveld, de wetenschappelijke gemeenschap, verenigingen, scholen en bedrijven kunnen hun vrijwillige engagements en projecten registreren. De internationale visibiliteit die de database biedt, kan initiatiefnemers van projecten extra ondersteunen en motiveren. Bovendien bevestigen Belgische registraties de rol en ambities van ons land in de strijd voor de bescherming van het mariene milieu.

Lopen er bij jullie projecten die van dichtbij of van ver bijdragen aan de oceanendoelstelling? Het kan gaan om een grootschalig project rond afvalvermindering, tot kleinere initiatieven zoals een school die besluit geen plastic verpakkingen meer toe te laten of een bedrijf dat alleen nog maar duurzame vis aanbiedt. Ook bewustmakingscampagnes voor het grotere publiek, interessante onderzoeksprojecten of innovatieve ideeën ... kunnen nog tot 4 juni worden gemeld via de [Ocean Conference website](#). Voor bijkomende informatie of een handige handleiding voor de registratie, contacteer Sophie Mirgaux (FOD Leefmilieu - Dienst Marien Milieu): sophie.mirgaux@milieu.belgie.be.

Link: <https://oceanconference.un.org/commitments/>

[[naar boven](#)]

U krijgt dit bericht omdat u bent ingeschreven op de VLIZine-rondzendlijst. Uw adres wordt niet aan derden doorgegeven en wordt niet voor commerciële doeleinden gebruikt. Om uw abonnement aan te passen of op te zeggen: klik [hier](#).

Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) wil via dit e-zine informatie verstrekken over de eigen activiteiten en die van onderzoeks- en beleidsgroepen in Vlaanderen actief in de mariene en kustgebonden wetenschappen. [Lid worden van VLIZ?](#)

Reacties en alle nuttige informatie van uw kant (zoals vacatures, nieuwe projecten, vraag voor samenwerking, interessante symposia, etc.) wordt graag ingewacht via info@vliz.be. De archieven van dit e-zine zijn [hier](#) raadpleegbaar.

Disclaimer: Eventuele standpunten zijn die van de auteurs en stemmen niet noodzakelijk overeen met die van het VLIZ. Het VLIZ is niet verantwoordelijk voor enige schade opgelopen ten gevolge van foutieve of verkeerd geïnterpreteerde informatie in dit e-zine, noch voor de inhoud van websites waarnaar verwezen wordt. Delen uit dit e-zine mogen worden overgenomen, met bronvermelding. Deze publicatie mag ter kennismaking worden doorgestuurd naar derden.

Copyright © 2017 Vlaams Instituut voor de Zee - www.vliz.be

InnovOcean site · Wandelaarkaai 7 · 8400 Oostende